

Föstudaginn 9. febr. 1923.

Nr. 6/1923. **Ólafur Thors f. h. h/f. „Kveldúlfur“**
 (Jón Ásbjörnsson)
 gegn
fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs
 (Sigurður Sigurðsson),

útaf greiðslu stimpilgjalds.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 23. júní 1922: Stefnur, fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, á að vera sýkn af kröfum stefnanda, Ólafs Thors f. h. h/f. „Kveldúlfur“ í þessu máli, en stefnandi að greiða stefndum 300 krónur í málskostnað, innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa, að viðlagðri aðför að lögum.

Dómur hæstarjettar:

Að því athuguðu, að lög nr. 2/1920 lögleiða, enda þótt þau nefnist viðaukalög við stimpilgjaldslögin frá 1918 og gjaldið samkvæmt þeim stimpilgjald, í rauninni verðtoll af öllum innfluttum vörum öðrum en þeim, sem þau beint undanskilja, og að öðru leyti af ástæðum þeim, sem greindar eru í hinum áfrýjaða dómi, ber að staðfesta dóminn.

Samkvæmt þessum úrslitum verður áfrýjandi að greiða stefnda málskostnað fyrir hæstarjetti, og ákveðst hann 300 kr.

Því dæmist rjett vera:

Bæjarþingsdóminum skal óraskað.

Áfrýjandi, Ólafur Thors f. h. hlutafjelagsins Kveldúlfs, greiði stefnda, fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, 300 kr. málskostnað fyrir hæstarjetti, að viðlagðri aðför að lögum.

Forsendur hins áfrýjaða dóms hljóða svo:

Mál þetta er eftir árangurslausa sáttumleitan höfðað fyrir bæjarþinginu með stefnu útgefinni 26. október f. á. af Ólafi Thors, framkvæmdarstjóra f. h. h/fj. „Kveldúlfur“ hjer í bœnum gegn fjármálaráðherra Íslands f. h. ríkissjóðs til endurgreiðslu á samtals 13000 krónum, sem nefnt hlutafjelag greiddi í stimpilgjald og viðskiftanefndargjald árið 1920, ásamt 6% ársvöxtum af upphæðinni frá 25. september 1920 til greiðsludags og til greiðslu málskostnaðar í þessu máli að skaðlausu, eftir mati rjettarins.

Stefndur hefir krafist algjörðrar sýknunar af kröfum stefnanda í málinu og málskostnaðar hjá honum að skaðlausu samkvæmt mati rjettarins.

Málavextir eru þeir, að 18. mars og 10. apríl 1920 komu hingað til bæjarins frá Bretlandi 2 botnvörpuskip er h/fj. „Kveldúlfur“ hafði látið smíða þar. Krafði lögreglustjórinn hjer í bœnum fjelagið um stimpilgjald, 1% af andvirði skipanna, sem kostað höfðu bæði 1040000 krónur, samkvæmt lögum nr. 2 frá 15. mars 1920 og $\frac{1}{4}$ % í viðskiftanefndargjald samkvæmt reglugjörð 12. mars s. á. sbr. lög nr. 1 frá 8. mars 1920 og bráðabirgðalög nr. 8 frá 15. apríl s. á. Nam stimpilgjaldið af báðum botnvörpuskipunum kr. 10400,00 en viðskiftanefndargjaldið kr. 2600,00. Hlutafjelagið „Kveldúlfur“ taldi sjer nú ekki skylt að greiða gjöld þessi en til þess að fá frjáls umráð yfir skipunum og þau skrásett hjer, greiddi fjelagið hin umkröfðu gjöld, samtals 13000 krónur, með fyrirvara, höfðaði síðan mál þetta og hefir gjört rjettarkröfur þær, er að framan greinir.

Endurgreiðslukröfu sína byggir stefnandi á því, að hin umræddu gjöld sjeu að eins lögð á „vörur“ en skip sjeu ekki „vara“ að minsta kosti ekki þegar þau sjeu flutt inn, ekki til sölu, heldur til útgjörðar á eigin kostnað, eins og hjer hafi átt sjer stað. Máli sínu til sönnunar hefir hann lagt fram vottorð frá kennara í íslenskum fræðum við Háskóla Íslands, Sigurði Nordal, prófessor, þess efnis að það mundi ekki vera í samræmi við daglega málvenju að telja, að sá maður, sem keypti sjer eitt skip til þess að gera það út til veiða eða flutninga, væri að flytja vöru til landsins, en prófessorinn tekur það beint fram í vottorði sínu, að hann vilji ekkert um það segja, hvernig orðið *vara* muni vera notað í íslensku lagamáli, eða hvort því kunni að hafa verið gefin þar rýmri eða þrengri merking en í venjulegu máli.

Þá heldur stefnandi því og fram, að ákvæðið í 1. gr. lag-

anna nr. 2 frá 1920 um að stimpilgjaldið skuli reiknað eftir innkaupsverði varanna: „kominna um borð í skip, er flytja vörurnar hingað til lands“, sýni, að í lögnum sje að eins átt við vörur í venjulegri merkingu orðsins og að gjaldið geti ekki náð til skipa, sem keypt eru frá útlöndum og siglt hingað.

Stefndur heldur því hinsvegar fram, að í íslensku lagamáli, sjerstaklega í viðskiftalögnum og í skattalöggjöfinni hafi orðið vörur, viðtækari merkingu en í daglegu máli og í skattalöggjöf-
inni svo viðtæka, að enginn vafi sje í því, að skip falli inn undir hugtakið „vörur“ í skatta- og tollmálum.

Á þessa skoðun stefnds verður rjetturinn að fallast.

Í viðskiftalögum nr. 31 frá 11. júlí 1911, er orðið „vara“ sumstaðar haft í sömu merkingunni og danska orðið „Genstand“ í viðskiftalögnum dönsku (sjá t. a. m. 27. gr. og 30. gr. íslensku viðskiftalaganna).

Í 1. gr. vörutollslaganna nr. 30. frá 22. október 1912 er lagður tollur á „vörur“, sem fluttar eru til Íslands og orðið notað þar í svo rúmri merkingu, að það innifelur í sjer bæði skip og báta, venjulegan farangur ferðamanna o. fl. sem ekki er kallað „vara“ í daglegu máli, sjá undantekningarákvæðið í sömu grein. Sömu rúmu merkinguna hefir orðið „vara“ eða „vörur“ í lögum nr. 22 frá 20. október 1913, nr. 45 frá 2. nóvember 1914 og nr. 38 frá 27. júní 1921.

Það virðist nú ástæðulaust að ætla að hugtökin „vara“ og „varningur“ sjeu notuð í annari og þrengri merkingu í lagaákvæðum þeim, sem á veltur í þessu máli, en í hinum tilvitnuðu lagaákvæðum, þar sem um náskyld efni er að ræða og hin tilvitnuðu lagaákvæði eru bæði eldri og yngri en hin.

Það verður heldur eigi bygt á ákvæðinu í 1. gr. laganna nr. 2 frá 1920 um, að stimpilgjaldið skuli miðað við innkaupsverð varanna, „kominna um borð í skip, er flytja vörur hingað til lands“ að hugtakið vörur sje þar notað í hinni daglegu þrengri merkingu orðsins, því það ákvæði er miðað við venjulegan flutning til landsins og aðallega sett til þess að skýra, að eigi megi leggja flutningsgjaldið við innkaupsverð varanna þegar stimpilgjaldið er ákvæðið. Þvert á móti sýnir undantekningarákvæðið í sömu grein um venjulegan farangur ferðamanna, að orðið vörur í þeim lögum er notað í rýmri merkingunni því að öðrum kosti væri það ákvæði beint óþarft og villandi.

Rjetturinn verður því að vera þeirrar skoðunar að stimpil-

gjaldið og viðskiftanefndargjaldið fyrir skip h/fj. „Kveldúlfur“ hafi verið krafín að lögum og að sýkna verði stefndan af kröfunni um endurgreiðslu á þeim og eftir þeim úrslitum þykir verða að taka til greina málskostnaðarkröfu stefnds og dæma stefnanda til að greiða honum málskostnað, er þykir hæfilega ákveðinn 300 krónur.

Miðvikudaginn 14. febr. 1923.

Nr. 67/1922.

O Ellingsen

(L. Fjeldsted)

gegn

lögreglustjóra Reykjavíkur

f. h. ríkissjóðs

(Bjarni Þ. Johnson),

útaf tekjuskatti. Frávísunardómur.

Úrskurður fúgetarjettar Reykjavíkur 2. maí 1922: Hin framkomnu mótmæli verða eigi tekin til greina og á lögtaksgjörðin fram að fara á ábyrgð gjörðarbeiðanda.

Dómur hæstarjettar.

Mál þetta er risið útaf tekjuskatti og dýrtiðar- og gróðaskatti, sem áfrýjanda var gjört að greiða á manntalsþingi 1921, að upphæð 5920 kr. Af upphæð þessari greiddi áfrýjandi 2320 kr., en þaræð hann neitaði að greiða eftirstöðvar skattsins, 3600 kr., krafðist lögreglustjórinn í Reykjavík að þær væru teknar lögtaki hjá honum. Um þessa kröfu kvað fúgetarjettur Reykjavíkur hinn 2. maí f. á. upp þann úrskurð, að hin framkomnu mótmæli yrðu ekki tekin til greina og að lögtaksgjörðin ætti fram að fara.

Þessum úrskurði hefir áfrýjandi að fengnu upp-reistarleyfi útgefnu 29. des. f. á., skotið til hæsta-